

دلیل پربارشی برخی کشورهای همسایه چیست؟

شناسه خبر : ۱۲۹۲۷۶ دوشنبه ۱۱ دی ۱۴۰۲ - ۱۰:۲۹

رئیس سازمان هواشناسی دلیل پربارشی برخی کشورهای همسایه و روند بارندگی در ایران را تشریح کرد.

به گزارش موج خبر، سحر تاجبخش، رئیس سازمان هواشناسی در واکنش به اخبار منتشر شده در خصوص پربارشی در برخی کشورهای همسایه نسبت به ایران، اظهارداشت: وقوع بارش و تشکیل ابر، فرایندهایی هستند که در جو یک تعریف مشخص دارند. یکی از اصلی ترین عوامل در شکل گیری شرایط ناپایدار جوی، وضعیت توپوگرافی، پستی و بلندی های سطح زمین و میزان رطوبت است که می تواند منجر به بارندگی شود اما اگر رطوبت وجود نداشته باشد وزش باد و خیزش گرد و غبار رخ می دهد.

وی ادامه داد: کشور ترکیه در عرض های بالاتر از کشور ما قرار دارد، وسعت کمتری نسبت به ایران دارد و دو منبع رطوبتی قابل توجه دارد و الگوی جوی آن با کشور ما متفاوت است. هم مرز بودن کشورها به معنای سیستم های جوی مشابه نیست. میانگین بارش ترکیه سالانه بیش از ۵۰۰ میلی متر است و این رقم در کشور ما ۲۳۰ میلی متر است و دو کشور با دو اقلیم متفاوت هستیم. اما نکته قابل توجه این است که گرمایش جهانی در سال جاری شرایط اقلیمی متفاوتی را در

تمام نقاط جهان رقم زده است.

وی در خصوص شایعات منتشر شده مبنی بر جنگ اقلیمی، گفت: اگر کشوری در جهان وجود داشته باشد که با بهره‌گیری از قدرتی زیاد، انرژی‌های سیستم‌های جوی را تحت کنترل خود قرار دهد، قطعاً یک مساله پنهانی نیست. آن قدر می‌تواند این قدرت را اشاعه دهد که بر همه جا حکومت کند اما انرژی‌های سیستم‌های جوی بسیار زیاد است و این که ما با فرایندهای کوچک مقیاس بخواهیم آنها را تحت تأثیر قرار دهیم، امکان‌پذیر نیست.

رئیس سازمان هواشناسی تاکید کرد: اما اگر مقصود از جنگ اقلیمی پیامدهای تغییر اقلیم و پیامدهای ناشی از افزایش دمای کره زمین باشد، کشورها می‌توانند به این مرحله از اختلاف نظر برسند چرا که پیامدهای آن موجب کاهش منابع آبی می‌شود همان‌طور که کشور ما یکی از اصلی‌ترین مناطق در زمین است که مشکل تنش آب دارد و بخشی از این تنش می‌تواند محتمل از پیامدهای تغییر اقلیم باشد.

رئیس سازمان هواشناسی درباره چرایی عدم تحقق پیش‌بینی‌ها طی ۶ ماه گذشته مبنی بر فعالیت جریان ال‌نینو اظهار کرد: پیش‌بینی‌های هواشناسی مبتنی بر روش‌های ریاضی است همان‌طور که از نام آن نیز مشخص است این پیش‌بینی‌ها بر اساس شواهدی که رصد می‌شوند در نظر گرفته و اطلاع رسانی می‌شوند.

وی افزود: تقریباً از ابتدای اردیبهشت مدل‌های هواشناسی پاییز و زمستان مورد رصد قرار گرفته بود که غالب مدل‌هایی که اجرا و مدل‌هایی که از سایر کشورها دریافت کردیم، نشان می‌داد که در خاورمیانه و از جمله ایران و به‌ویژه مناطق غربی کشور، احتمال بارش وجود داشته است و تا شهریور هم این شواهد وجود داشت.

تاجبخش بیان داشت: احتمال افزایش بارش‌ها در پاییز و زمستان بر اساس این پیش‌بینی‌ها بود و در منطقه ارزش‌های میانی که کشور ما قرار دارد نیز احتمال ۶۰ تا ۷۰ درصد بارش مناسب وجود دارد. بنابراین با همین ادبیات در شورای عالی آب نیز گزارش شد و راهکارهایی که در دنیا برای پیش‌بینی‌ها وجود دارد و از آن‌ها استفاده می‌شود به چشم ابزار به آنها نگاه می‌شود؛ یعنی وسیله‌ای برای ارتقا فعالیت‌های مرتبط با این پیش‌بینی‌ها است.

رئیس سازمان هواشناسی خاطر نشان کرد: اساساً نمی‌توانیم اقدامات خود را بر اساس پیش‌بینی‌ها انجام دهیم و باید سناریوهای مختلفی در حوزه‌های مختلف همچون آب، کشاورزی و محیط زیست تعریف شود تا نسبت به شرایط با برنامه و سناریوی در نظر گرفته شده در هر زمینه‌ای اقدامات مناسب انجام دهیم و اگر این پیش‌بینی‌ها محقق نشد با سناریوی بدبینانه پیش برویم.

وی در یک برنامه تلویزیونی اظهار داشت: در آخرین جلسه‌ای که در شورای عالی آب با حضور رئیس جمهور برگزار شد، یک سناریوی بدبینانه مطرح کردیم به خصوص در حوزه‌های کشاورزی، مدیریت منابع آبی و محیط زیست که سه حوزه اصلی و با هواشناسی در ارتباط هستند سناریوهای بدبینانه در دستور کار قرار گیرد تا کمترین خسارت وارد شود.

تاجبخش تاکید کرد: قطعاً همه ما تمایل داریم که پیش‌بینی‌ها محقق شود اما در برخی مواقع اتفاقاتی در جو می‌افتد که پیش‌بینی‌پذیری را کاهش می‌دهد و یکی از این اتفاقات، افزایش دما است که سال ۲۰۲۳ به گرم‌ترین سال تاریخ کره زمین تبدیل شد. این مسئله موجب شد که الگوهای جو در منطقه خودمان که به دقت رصد کرده بودیم چندان با پیش‌بینی‌های اردیبهشت مطابقت نداشته باشد.

رئیس سازمان هواشناسی گفت: در ماه مهر حدود ۱۲ میلی‌متر از میانگین بارش بلندمدت، بارش بیشتری داشتیم. این میزان در آبان‌ماه به حد نرمال رسید، اما در آذر شرایط بسیار بدی داشتیم. آنچه که در آذر رخ داد موجب شد رکورد جدیدی در منطقه ما ثبت شود. همچنین نکته قابل توجه این است که ما تابستان گرمی را تجربه کردیم و گرم‌ترین پاییز را نیز در رکورد خود ثبت کردیم و شاید در آمار دمای زمستانی نیز همین نتایج را داشته باشیم. در کل ستون جوی، یک گرمای بی‌سابقه را داشتیم که در هیچ‌کدام از مدل‌های پیش‌بینی تا این اندازه دیده نشده بود که به نظر می‌رسد یکی از تأثیرات تغییر اقلیم در کشور باشد.

وی در خصوص شرایط ایران در بهره‌گیری از تکنولوژی‌های پیش‌بینی هوا، گفت: بسیاری از ادوات به‌روز دنیا را در کشور برای هواشناسی داریم، اما مسئله مهم تراکم این شبکه دیدبانی است. طی بررسی‌ای که در ۱۵ کشور توسعه‌یافته انجام شده، متوسط ایستگاه‌های هواشناسی در کشورها حدود ۲۰ کیلومتر است، اما در کشور ما نزدیک به ۱۰۰ کیلومتر است. بنابراین اختلاف زیادی برای دریافت داده‌های پُر تراکم داریم.

تاجبخش افزود: سازمان هواشناسی در زمان تنظیم برنامه هفتم توسعه تلاش زیادی داشت تا بتواند در قالب دو بند با توجه به موضوع پیامدهای تغییر اقلیم که ضرورت دارد شبکه دیدبانی قوی‌تری داشته باشیم، در برنامه گنجانده شود اما در نهایت هیچ‌کدام از بندهای موردنظر ما در برنامه ذکر نشد. امیدوارم در برنامه بودجه سال آینده که در دستور کار است، موضوعات مرتبط با هواشناسی گنجانده شود.

وی ادامه داد: مرکز پژوهش‌های مجلس اختلاف قابل توجه اعتبارات سازمان هواشناسی کشور با سازمان‌های هواشناسی دیگر کشورها را مورد مقایسه قرار داده و در مواردی اعتبارات، بیش از ۱۰ برابر اعتبارات سازمان هواشناسی در ایران است. اگر سالانه ۱ هزار میلیارد تومان اعتبارات عمرانی سازمان هواشناسی تأمین شود می‌توانیم طی مدت ۵ به داده‌های

قابل توجهی در مسئله ایجاد شبکه دیدبانی و پیش‌بینی هواشناسی برسیم.

تاجبخش درباره دریاچه ارومیه اظهار کرد: روند خشکی دریاچه ارومیه تقریباً از اواسط دهه ۸۰ آغاز شد و مربوط به سال‌های اخیر نیست. البته که قطعاً کم‌بارشی نیز در خشکی آن تأثیر داشته است چرا که در سال ۹۸ که بارش‌های مناسبی داشتیم و سیلاب‌هایی نیز رخ داد، تراز آب دریاچه ارومیه را نیز افزایش داد. اما مسئله اصلی که بسیار مطرح شده، مدیریت منابع آبی است. همچنین سدسازی‌های بسیاری که انجام شده و افزایش سطح زیر کشت، همچنین پایین آمدن سطح تراز آب دریا و رعایت نکردن حقابه‌های زیست‌محیطی و موارد دیگر، عوامل بسیار مهم‌تری نسبت به کم‌بارشی و پیامدهای تغییر اقلیم بوده‌اند.

وی در پاسخ به این که آیا اعتباراتی از سازمان مدیریت بحران به سازمان هواشناسی تخصیص داده می‌شود؟ گفت: در سال‌های گذشته در موضوع نجات دریاچه ارومیه، بخش کوچکی از اعتبارات مدیریت بحران به سازمان هواشناسی رسیده، اما اصلی‌ترین موضوع سازمان هواشناسی، وظایفی است که در قانون‌های مدیریت بحران و هوای پاک به عهده ما گذاشته شده است. متأسفانه در این حوزه هنوز اعتباراتی را دریافت نکرده‌ایم و آنچه در حوزه پیشگیری انجام شده، بر اساس اعتبارات خود سازمان هواشناسی بوده است.

رییس سازمان هواشناسی درباره چگونگی پیش‌بینی آلودگی هوا و قدرت سازمان هواشناسی در این زمینه، اظهار کرد: بر اساس بندی از قانون هوای پاک، ما مکلف هستیم که شرایط پایداری جو را ۹۶ ساعت قبل از وقوع به وزارت بهداشت اعلام کنیم که این قانون نیز برای آلودگی‌های ناشی از سوخت فسیلی است. در این خصوص پیش‌بینی و اعلام هوای پایدار چندان دشوار نیست. اطلاعات موردنیاز وزارت بهداشت به آنها انتقال داده می‌شود و پس از آن وزارت بهداشت باید با برگزاری کمیته اضطرار برای آلودگی هوایی که پیش رو است، تصمیماتی اتخاذ کند. اما تا بخشی که مربوط به سازمان هواشناسی است، وظایف به خوبی انجام می‌شود.

تاجبخش در پایان درباره وضعیت بارندگی در ماه‌های باقی‌مانده زمستان، اظهار کرد: بر اساس داده‌ها و اطلاعات هواشناسی، سیگنال خاصی برای زمستان پیش‌بینی نمی‌شود و بارش‌های نرمال و در برخی نقاط مایل به کم‌بارشی مورد انتظار است. اما نکته مهم این است که حتی اگر بارش‌های فرا نرمال نیز داشته باشیم، کم‌بارشی‌های آذرماه و سال‌های گذشته جبران نمی‌شود و همچنان مسئله مدیریت منابع آبی از اهمیت بالایی برخوردار است. همچنین مسئله نداشتن ذخیره برفی نیز بسیار نگران‌کننده است و در مجموع با توجه به ۴ سال خشکسالی پیاپی، وضعیت مناسبی پیش رو نیست.

انتهای پیام/